

Паспорт
науково-дослідної лабораторії «Експериментальної біології»
кафедри біології та хімії

1. Місце знаходження наукової лабораторії експериментальної біології: навчальний корпус №10, аудиторія № 12.
2. Навчально-допоміжний персонал наукової лабораторії експериментальної біології:

№ з/п	Назва посад	Кількість штатних одиниць
	-	-

3. Площа лабораторії – №13 - 15 м².
4. Кількість навчальних посадочних місць – 6.
5. Кількість комп'ютерів, які використовуються в лабораторії та їх марка:

№ з/п	Марки комп'ютерів	Кількість одиниць
	відсутні	

6. Перелік навчальних дисциплін, заняття з яких проводяться в науковій лабораторії експериментальної біології у навчальному році:

№ з/п	Назви дисциплін	Семестри, в яких вивчаються
1	Курсові, дипломні та магістерські роботи з біологічних дисциплін	I-II сем.

7. Перелік методичних посібників, виданих кафедрою щодо організації занять в науковій лабораторії експериментальної біології (додаток 1).
8. Інструкції з охорони праці та пожежної безпеки в лабораторії (додатки 2, 2.1.).

Завідувач кафедри біології та хімії,
канд. біол. наук, доцент

Світлана Монастирська

Керівник лабораторії:
доцент кафедри біології та хімії,
канд. біол. наук, доцент

Галина Клепач

15.01.2021 р.

**Перелік
методичних посібників, виданих кафедрою щодо організації занять
в науково-дослідній лабораторії «Експериментальної біології»
кафедри біології та хімії**

№з/п	Назви посібників (з повним бібліографічним описом)	Тираж	К-сть посібників у	
			лабораторії	бібліотеці
1	Коссак Г. М. Методичні рекомендації до виконання курсових робіт із „Методики викладання біології (для студ. Вищ. Навч. Зал.). – Дрогобич: Редакційно-видавничий ДДПУ, 2008. – 34 с.	100	5	20
2	Стахів В., Монастирська С. Методичні рекомендації до виконання та написання дипломних та магістерських робіт з біології (для студентів біологічного факультету). – Дрогобич: Редакційно-видавничий ДДПУ, 2009. – 36 с.	100	5	20
3	Стахів В., Монастирська С. Біологія: методичні рекомендації до виконання та написання курсових робіт [для фахівців ОКР „Бакалавр” напряму підготовки 6.040102 „Біологія”]. – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2012. – 34 с.	50	5	20

Завідувач кафедри

Світлана Монастирська

Зав.лабораторіями кафедри

Іннеса Дрозд

Міністерство освіти і науки України
Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом ректора
Дрогобицького державного
педагогічного університету
імені Івана Франка
від 31.01 2020р. № 45

ІНСТРУКЦІЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 80
в лабораторії експериментальної біології

1.ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Інструкція розроблена на основі «Положення про розробку інструкцій з охорони праці», затвердженого наказом Комітету по нагляду за охороною праці Міністерства праці та соціальної політики України 29 січня 1998 року № 9 (у редакції наказу Міністерства соціальної політики України 30 березня 2017 року № 526), «Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в закладах», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 18.04.2006 № 304 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України 22.11.2017 № 1514) та «Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти» 26.12.2017 року №1669.

1.2. Дана інструкція визначає загальні вимоги з охорони праці та техніки безпеки і поширюються на лабораторію експериментальної біології кафедри біології та хімії. За створення безпечних умов праці та навчання несе відповідальність керівник факультету.

1.3. До роботи в лабораторії експериментальної біології допускаються здобувачі освіти, які пройшли попередній медичний огляд, навчання та інструктаж з охорони праці та протипожежної безпеки.

1.4. Проведення первинного інструктажу на робочому місці зі здобувачами освіти та їх допуск до виконання досліджень покладається на старшого лаборанта, закріпленого за даною лабораторією.

1.5. Кількість одночасно працюючих здобувачів освіти, які виконують лабораторні роботи, не повинна перевищувати кількості індивідуальних робочих місць.

1.6. Освітлення приміщень, температурний режим, вологість повинні відповідати ДСанПіН 5.5.2.008-01.

1.7. Робочі місця, а також проходи між столами, шафами і т.д. не повинні бути загромождені ніякими предметами.

1.8. Всі електричні прилади повинні бути заземлені в загальний контур заземлення.

1.9. Під час роботи у вечірній час, а також при виконанні небезпечних робіт у лабораторії повинно знаходитись не менше двох осіб, причому один з них призначається старшим.

1.10. У лабораторії обов'язково повинно бути:

- медична аптечка з набором медикаментів, перев'язувальних засобів, необхідних для надання першої медичної допомоги при нещасних випадках;
- первинні засоби пожежогасіння (вогнегасники хімічні пінні, сухий пісок із совком, ковдра);
- індивідуальні та колективні засоби захисту.

1.11. Пожежне обладнання, ящики з піском, водопровідні крани, електрощити, рубильники, вогнегасники повинні бути легкодоступні в будь-який час.

1.12. Забороняється використання хімічних лабораторій для проведення занять з нехімічних дисциплін.

1.13. За порушення законодавства з охорони праці настає адміністративна, кримінальна, дисциплінарна та матеріальна відповідальність.

2.ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

2.1. До виконання кожної лабораторної роботи студенти допускаються лише після одержання інструктажу з охорони праці та пожежної безпеки й дозволу викладача.

2.2. У хімічних лабораторіях забороняється працювати здобувачам освіти із реактивами, приладами та посудом без нагляду викладача або старших лаборантів.

2.3. Здобувачі освіти в хімічній лабораторії зобов'язані одягнути халати та мати при собі індивідуальні засоби захисту, які передбачені інструкціями.

2.4. Перед початком роботи потрібно оглянути прилади, посуд, допоміжні матеріали, перевірити чи вірно зібрана установка, переконатися чи відповідають взяті речовини тим, які вказані в методичних рекомендаціях.

2.5. Кожен здобувач освіти повинен підготуватися до виконання лабораторної роботи: знати її зміст та хід, опрацювати дану тему з використанням рекомендованої літератури. Спочатку здобувач освіти здає допуск до лабораторної роботи; одержавши допуск, приступає до виконання роботи.

2.6. Витяжну шафу необхідно включати за 10 хв. до початку роботи і виключати після закінчення роботи.

3. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ.

3.1. Досліди необхідно проводити лише в умовах, вказаних в інструкції або викладачем. Використовуйте для роботи лише вказану кількість та концентрацію речовин. Категорично забороняється самовільна зміна умов досліду.

3.2. Всі досліди при яких виділяється токсичні речовини або гази і пари з неприємним запахом проводяться лише в витяжній шафі при ввімкненій вентиляції.

3.3. Всі реактиви, що мають отруйні властивості, неприємний запах або сильно подразнюючу дію на організм (концентровані луги, кислоти, водні розчини хлору, аміаку) зберігають у кількостях, що не перевищують одноденної норми витрат, у витяжних шафах або в інших передбачених для їх зберігання місцях. Здобувачам освіти забороняється виносити ці речовини з приміщень лабораторій.

3.4. Забороняється тримати в лабораторії речовини і розчини у посуді без етикеток. На кожній склянці має бути назва речовини та концентрація розчину.

3.5. Усі роботи з отруйними речовинами виконуйте у гумових рукавицях, захисних окулярах або респіраторях, а також у закритих приладах, ступках, колбах.

3.6. Під час роботи з отруйними та шкідливими речовинами у лабораторії повинно бути не менше двох чоловік.

3.7. Для зважування отруйних речовин використовуйте окремі ваги та різноважки.

3.8. Переносити посуд з розчинами отруйних речовин необхідно у відрі або в ящику, на дні якого є пісок або активоване вугілля.

3.9. Нагрівати отруйні речовини можна тільки у круглодонних колбах, застосування відкритого полум'я забороняється.

3.10. Індикація та перевірка невідомих хімічних речовин можлива тільки за допомогою характерної якісної реакції.

3.11. Колби з отруйними речовинами повинні мати чіткі і виразні етикетки з написом "ОТРУТА" та назвою речовини.

3.12. Отруйні речовини, які використовуються в лабораторії, зберігаються у спеціальній шафі або сейфі під замком.

3.13. Для роботи з отруйними речовинами повинні виділятися спеціальні робочі місця.

3.14. При роботі зі спиртівкою слід берегти одяг і волосся від можливості займання, не можна запалювати одну спиртівку від іншої, витягати з палаючої спиртівки пальник із гнотом, задувати полум'я спиртівки. Полум'я спиртівки дозволяється гасити тільки за допомогою спеціального ковпачка.

3.15. При нагріванні рідини у пробірці або колбі, необхідно брати спеціальні тримачі (штативи), отвір пробірки або шийку колби ні в якому разі не направляти на себе і на товаришів, не нахилитися над судинами і не заглядати всередину.

3.16. Під час роботи з горючими та легкозаймистими отруйними речовинами необхідно суворо дотримуватися усіх правил роботи з вогне- та вибухонебезпечними речовинами.

3.17. Легкозаймисті та горючі речовини зберігайте в товстостінних скляних банках з притертими пробками, в металічних шафах або ящиках з кришками, дно і стінки яких викладені азбестом.

3.18. Усі роботи з легкозаймистими та горючими рідинами, а також пов'язані із виділенням шкідливих парів і газів, проводяться у витяжних шафах.

3.19. Скляні трубки або палички ламайте тільки після надрізу їх напилком або ножом для різання скла. Руки при цьому захищайте рушником. Кінці трубок і паличок підплавляйте.

3.20. Нагрітий скляний посуд не можна закривати притертою пробкою до тих пір, поки він не охолоне повністю.

3.21. Не користуйтеся тонкостінними скляними трубками для одягання гумових трубок. Правильно підбирайте їх діаметри.

3.22. Під час введення скляної трубки в корок, або при закритті колби корок необхідно тримати за краї і не вpirати її в долоню. Трубку, або колбу тримати близько до корка, і ні в якому разі не тримати її за згин. Одягати скляні трубки у гумові корки дуже обережно, без натиску та великого зусилля.

3.23. Забороняється зберігати кислоти з іншими речовинами.

3.24. Категорично забороняється нюхати концентровані розчини аміаку або близько нахилитися до штуцера балону, який містить рідкий аміак.

3.25. Забороняється коштувати на смак хімічні речовини. Нюхати речовини можна лише направляючи на себе газу або пар летким помахом руки.

3.26. Забороняється покидати своє робоче місце і залишати без нагляду запалені спиртівки та інші нагрівні прилади. Перехід на інше місце під час виконання роботи без дозволу викладача не допускається.

3.27. При роботі з електричними приладами (термостатом, спектрофотометром, центрифугою тощо) необхідно вивчити порядок ввімкнення їх у електричну мережу, стежити за нормальною роботою приладу в ході досліджу.

3.28. У разі виявлення несправностей у роботі обладнання, електромережі, водопроводу тощо, необхідно припинити роботу і повідомити викладача.

3.29. Приймати їжу в приміщенні лабораторії, де проводяться роботи з хімічними речовинами, забороняється у зв'язку із можливим отруєнням.

4. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

4.1. Закінчивши роботу, здобувач освіти повинен упорядкувати своє робоче місце, виключити відповідні прилади, показати керівникові заняті результати своєї роботи, а також повернути допоміжні прилади та інструкції.

4.2. Вилити всі розчини, що залишилися після досліджу в пробірках у спеціальні склянки „відходи реактивів”.

4.3. Фільтри і папір, які використовувалися під час роботи з отруйними речовинами, потрібно негайно знищити.

4.4. Категорично забороняється виливати відпрацьовані кислоти, луки, аміак, бром і інші їдкі речовини в каналізацію, їх потрібно збирати в окремий посуд і після нейтралізації виливати в каналізацію або в інше спеціально відведене місце.

4.5. Помити руки з милом, зняти халат і повісити його в шафу, призначену для зберігання спецодягу.

5. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

5.1. При виникненні ситуацій, які можуть привести до аварій або нещасних випадків повідомити викладача або завідувача лабораторією.

5.2. При отриманні травми здобувач освіти повинен вміти надати першу долікарську допомогу, яка надається негайно, безпосередньо на місці події, за необхідності викликати швидку медичну допомогу за тел. 103.

5.3. При загорянні електропроводів і електроустановок негайно виключіть електричний струм, після цього гасіть пожежу.

5.4. При спалаху людини не дозволяйте їй бігти, намагайтеся перекрити доступ повітря до горючого одягу важкою ковдрою, пальто або іншими доступними матеріалами.

5.5. При спалаху горючої рідини негайно погасіть всі нагрівні прилади, винесіть горючі матеріали та речовини, засипте полум'я піском і накрийте ковдрою для припинення доступу повітря. У випадку необхідності гасіть пожежу вуглекислотним вогнегасником, розчинні у воді спирти та горючі рідини гасіть водою.

5.6. Не можна водою гасити речовини, які з нею взаємодіють, утворюючи вогнебезпечні сполуки (лужні метали, їх карбіди, карбід кальцію, магній, алюміній в порошку або стружка, бензин, гас, бензол, скипидар, нафтопродукти).

5.7. При виникненні пожежі потрібно негайно визвати пожежну команду, включити пожежну сигналізацію, винести з лабораторії всі вогне- та вибухонебезпечні речовини, а також балони з газами, виключити вентиляцію й електричний струм.

5.8. Під час термічних опіків I ступеня обпечені місця слід присипати содою, крохмалем чи тальком.

5.9. Під час опіків кислотою або лугом уражені місця промити проточною водою і обробити розчином соди або розчином оцтової кислоти.

5.10. Під час потрапляння твердих частинок, парів їдких речовин в очі промити їх водою, а потім 3% розчином соди.

5.11. Під час опіків лужними металами швидко зняти з шкіри тампоном вати залишки металу, а обпечене місце промити водою і 3–5% розчином оцтової кислоти.

5.12. Під час потрапляння мінеральних кислот в організм через стравохід швидко прополоскати рот 5% розчином соди, давати пити вапняну воду або рослинне масло.

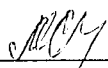
5.13. При сильних кровотечах необхідно зупинити її джгутом.

5.14. Вогнегасники пінні призначені для гасіння пожеж твердих, рідких і газоподібних речовин. Ними не можна гасити електроприлади, що знаходяться під напругою, а також речовини, які займаються під час взаємодії з водою (натрій, калій, карбіди).

5.15. Під час враження електричним струмом потерпілому, який знаходиться у свідомості, необхідно забезпечити спокій і чисте повітря. При порушенні дихання та серцевої діяльності слід застосувати штучне дихання й непрямий масаж серця до прибуття швидкої медичної допомоги.

Інструкцію розробив:

Завідувач кафедри біології та хімії

Монастирська С.С.

ПОГОДЖЕНО:

Проректор з науково-педагогічної роботи та стратегії соціально-економічного розвитку

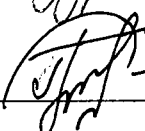
Бодак В.А.

Інженер служби охорони праці

Л.З.Кудлаєнко

Юрисконсульт

О.Т.Тішч

«20» листопада 2019р

ІНСТРУКЦІЯ

про заходи пожежної безпеки і підтримання протипожежного режиму в лабораторії експериментальної біології

- 1.1. Відповідальний за протипожежний стан ст. лабораторії Юзвлек М.О.
Відповідальний за протипожежний стан зобов'язаний забезпечити дотримання протипожежного режиму в лабораторії зоології
Всі працівники зобов'язані чітко знати і виконувати правила пожежної безпеки, не допускати дій, що можуть привести до пожежі чи загорання.
- 1.2. Приміщення повинні утримуватись в чистоті, порядку і бути забезпеченими первинними засобами пожежогасіння згідно норм.
- 1.3. Вогнегасники повинні зберігатись в доступних місцях, бути справними і готовими до пожежогасіння.
- 1.4. Засоби АПС і телефонного зв'язку утримувати постійно в справному стані. Біля телефону вказати номер виклику Державної служби надзвичайних ситуацій — «101».
- 1.5. При користуванні електричними подовжувачами необхідно обережати їх від механічних пошкоджень.
- 1.6. Електроприлади і електроподовжувачі повинні бути справними без механічних пошкоджень.
- 1.7. Вогнебезпечні роботи можуть проводитись тільки з дозволу відповідальної особи.
- 1.8. Куріння (паління) допускається тільки в спеціально визначених та обладнаних місцях.
- 1.9. Шляхи евакуації, сходові марші (проходи — виходи) мають бути вільними, нічим не зашарашуватись і в разі виникнення пожежі забезпечувати безпеку під час евакуації всіх людей, які перебувають в приміщенні.
- 1.10. Використання електронагрівальних приладів дозволяються в спеціально обладнаних місцях.

ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ:

- 2.1. Загромаджувати шляхи евакуації, підступи до засобів зв'язку, пожежогасіння і електроустановок.
- 2.2. Користуватись побутовими електронагрівальними приладами на робочих місцях.
- 2.3. Користуватись несправними електроприладами чи приладами з пошкодженою з'єднувальною арматурою.
- 2.4. Залишати без нагляду електроприлади ввімкненими в електромережу.
- 2.5. Приносити і зберігати на робочих місцях легкозаймисті та горючі речовини і матеріали.
- 2.6. Прибирати приміщення з застосуванням легкозаймистих і горючих речовин.
- 2.7. Експлуатувати тимчасові дільниці електромереж та проводити їх ремонт без дозволу спеціаліста.
- 2.8. Використовувати протипожежний інвентар та засоби пожежогасіння не по призначенню.

ЩО ДЕННО:

Відповідальні за протипожежний стан зобов'язані:

- 3.1. Перед початком роботи переконатись в справному стані наявних засобів пожежогасіння, зв'язку, сигналізації, справності електромереж і електроприладів та не зашарашеності шляхів евакуації.
- 3.2. Не допускати до роботи осіб, що не пройшли інструктаж з цивільного захисту та пожежної безпеки.
- 3.3. Перед закриттям приміщень оглянути їх і усунути недоліки, що можуть стати причиною загорання. Знеструмити всі електроприлади. Зачинити приміщення, переконавшись у повній його безпеці.

ПРИ ПОЖЕЖІ:

- 4.1. негайно повідомити про це за тел. — «101», вказати місце знаходження об'єкту та кількість поверхів будинку, наявність людей, а також повідомити своє прізвище.
- 4.2. Подати сигнал (голосом, телефоном) для евакуації людей з приміщень для збору членів ДПД.
- 4.3. Повідомляти про пожежу керівника. По можливості, приступити до гасіння пожежі вогнегасниками та організувати зустріч пожежних, показати найкоротший шлях до місця пожежі.
При загоранні електричних приладів відключити їх від електромережі чи знеструмити. Вжити заходів для евакуації та збереження матеріальних цінностей.
- 4.4. Після прибуття пожежних підрозділів виконувати розпорядження керівника гасіння пожежі.